

BOGU PLAKATI

Piše: prof.dr Blagota Mitrić

Povod ovim redovima je neshvatljiva pravna tvrdoglavost onih koji odlučuju o sudbinama svojih građana, jer oni, koji pripremaju zakone i druge propise, ne mogu da shvate, ili još gore – neće da znaju, ono što zna svaki brucioš prava koji je položio Uvod u pravo, (ranije Teoriju države i pravo) - da princip vladavine prava predstavlja fundament unutrašnjeg bića države, pa i naše Crne Gore, a da nezavisnost, samostalnost i suverenost predstavlja fundament međunarodnog bića svake države, pa i naše Crne Gore.

Ovaj što ovo piše podnio je 09.06.2014.godine, u svojstvu pravnog savjetnika UPIS-a , **INICIJATIVU ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA OCJENU USTAVNOSTI ČLANA 3 ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST (SL.LIST.BROJ 29/13 OD 22.06.2013.GODINE)**, čija je suština sledeća: Posebno treba naglasiti da Zakon o PDV suprotan je i međunarodnom pravu i to u odnosu na Šestu direktivu Evropske unije, kojom je utvrđen zajednički sistem PDV-a u zemljama članicama EU, kao i onima koji tome streme, a to je Crna Gora sasvim sigurno. Ovo zbog toga što u pomenutoj direktivi doslovno piše:“Države članice izuzimaju od PDV-a slijedeće aktivnosti:kladenje, lutrije i druge forme kockanja, u skladu sa istim uslovima i ograničenjima za sve države članice.“ A član 9 Ustava Crne Gore uređuje pravni poredak Crne Gore na način što precizira da su usvojeni i potpisani međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni su dio unutrašnjeg pravnog poretka, te da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drukčije od unutrašnjeg zakonodavstva. To znači da se obavezno poštuje princip vladavine prava, kao najviše vrijednosti svakog pravnog sistema.

Iz brojnih stavova Evropskog suda proizilazi, da bi se bilo koja ograničavajuća mjera države smatrala „zakonitom“, u smislu Evropske konvencije, mora ispuniti standard zakonitosti, koji zahtijeva ispunjenje četiri uslova: pravni osnov u domaćem pravu, kvalitet zakona, zahtjev za dostupnošću domaćeg prava, zahtjev za predvidljivošću domaćeg prava i zahtjev za domaćim pravnim sredstvom pravne zaštite protiv samovoljnih mješanja u zaštićeno konvencijsko pravo. (O ovim evropskim pravnim postulatima drugom prilikom.) Pa neka đavo nosi moju malenkost kao redovnog profesora prava i nekadašnjeg predsjednika Ustavnog suda i sve moje pravne stavove,napisane i nenapisane, pa i sve drugo, ali ne može se nikako dopustiti „đavo da nosi“ jednu respektabilnu međunarodnu ustanovu (Remonte Gambling Association „ RGA “) iz ove oblasti koja predstavlja najveće udruženje internet priređivača igara na sreću na svijetu i čiji su priređivači licencirani u vascijeloj Evropi.

Pa su oni 23.06.2014.godine, upozorili aktuelnog ministra finansija na „pravnu glupost“ (to je prevod moje malenkosti onoga što mu je „RGA“ napisala, ali oni su to uradili tzv.biranim riječima kad su ga upoznali sa programom oporezivanja igara na sreću, sa dvostrukim oporezivanjem igara na sreću u Crnoj Gori i sa ubitačnim zaključkom o pravnoj neodrživosti

ovoga pitanja, a sve pozivajući se na već rečenu direktivu EU i na stavove koji ovaj što ovo piše već iznio u Inicijativi, napisanoj 14 dana prije ovoga upozorenja RGA.

A sad, evo bisera Ministarstva finansija u vezi sa ovim pitanjem od 30.06.2014.godine, kojim pokazuju totalno nepoznavanje elementarnih pravnih postulata ustavnopravnog sistema Crne Gore. Elem, oni kažu: da je (citiramo): „Ministrastvo finansija uputilo je dopis Ustavnom sudu sa pitanjem ustavnosti člana 27 stav 7 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, kojim je uvrđena obaveza plaćanja poreza na dodatnu vrijednost priređivačima igara na sreću“(i čujte sad ovo) **„Ministrastvo finansija je Ustvnom sudu predložilo održavanje sastanka, kako bi zajednički razmotrili aktivnosti u vezi sa potencijalno spornim odredbama“**. I još dodaju da je **„ovo obavještenje dostavljeno predsjedniku Crne Gore, predsjedniku Skupštine Crne Gore i predsjedniku Vlade Crne Gore.“** Umjesto bilo kakvog komentara reći ću da je Todor rekao:“ Lele“, a ja kažem „Kuku i lele“.

Drugi biser, Ministarstva finansija je njihovo „mišljenje“ na podnijetu inicijativu, a povodom citiranog člana 3 Zakona, gdje oni preuzimaju funkciju zakonodavnog organa, jer je i po Zakonu o Ustavnom sudu i po Poslovniku o radu Ustavnog suda „mišljenje“ povodom podnijetih inicijativa ovlašćen je da da jedino i isključivo donosilac osporenog akta, a to je u ovom slučaju Skupština Crne Gore, ali zbog „bisernosti“ njihovog mišljenja ovo ćemo im progledati kroz prste, jer oni u svom biseru kažu da se u inicijativi ne daju ustavnopravni razlozi koji bi osporenu odredbu člana 3 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dodatnu vrijednost činili nesaglasnom sa Ustavom Crne Gore, te smatraju da nema osnova o pokretanju za ocjenu ustavnosti i predlažu da Ustavni sud odbije inicijativu.

E sad, svi oni koji su imali strpljenja da ovo čitaju, vidjeće da su dati i ustavnopravni i međunarodnopravni razlozi, koji su mnogo presudniji za meritorno odlučivanje, a to je u ovom slučaju citirana direktiva EU, koja po članu 9 Ustava Crne Gore ima primat u odnosu na unutrašnje pravo i neposredno se primjenjuje zato što čini sastvani dio međunarodnog prava. I još kažu, tvrdokorno i pečatno, da su oni dužni da postupaju po propisima Crne Gore, a to je u ovom slučaju član 3 pomenutog zakona, a niđe ne kažu da su po članu 9 Ustava Crne Gore dužni da prvo primijene međunarodno pravo.

Osobito je pravno i logički bukvalan stav da „direktiva EU“ zaista zabranjuje oporezivanje igara na sreću, ali po njima ne ograničava mogućnost oporezivanja ovih usluga kroz druge vidove poreskih oblika, a zaboravljaju da su te druge vidove oni već ozakonili kroz obavezu plaćanja koncesija i drugih dažbina što je sasvim na mjestu. Ali, nije na mjestu da se oporezuje nešto što je već oporezovano, ana što ih je već upozorio RGA.

Ali sve ovo, koliko god ko bio u pravu ili u krivu, uzaludna je priča, zato što građaninu i pravnom licu preostaju Ustavni sud i Sud u Strazburu kao vrhunske domaće i međunarodne institucije za zaštitu ljudskih prava, kod kojih se inicijative za ocjenu ustavnosti nekog propisa i da li je u skladu sa međunarodnim pravom, ili kod zaštite ljudskih prava, „kisele“ između 3-4 godine, za koje vrijeme mnogi ne dočekaju živi odluke ovih sudova, ali i da su ostali živi, sa gledišta ovih odluka ništa se ne bi bitno promijenilo, zato što ovi sudovi od 100% inicijativa i žalbi 1 ili 2% riješe u korist građanina, a 98 ili 99% u korist države.(I o ovome drugom prilikom, sa nevjerovatnim primjerima iz oba suda – našeg Ustavnog i onog međunarodnog u Strazburu.)

Ili kad visoki činovnik ministarstva zastupa neki pravni stav u Skupštini Crne Gore, a već se „uvalio“ u osmu deceniju života!(fala Bogu sa gledišta njegovog života, ali ne fala ni Bogu ni Ranku, „velikom“ poborniku vladavine prava, naročito izbornog prava, a o radnopravnim propisima da ne govorimo, kao što vidite.)

Pa kad smo kod međunarodnog prava, još je Bogišić u svom OIZ-u, u 6 dijelu OIZ-a, u poglavlju „O uzajamnoj primjeni zemaljskih i inozemnih zakona“, u članovima od 786 do 800, sve to lijepo i detaljno objasnio još 1888. godine. A mi smo o tome donijeli Zakon o međunarodnom privatnom pravu, objavljen u „Sl. Listu CG“ broj 1/2014 od 09.01.2014. godine, sa primjenom od 09.07.2014. godine, (dakle, poslije 126. godina od OIZ-a) koji u članu 7 doslovno normira: „Strano pravo tumači se i primjenjuje onako kako se tumači i primjenjuje u državi (državama) o čijem se pravu radi.“ Prije dvadeset i više godina, preko tadašnjeg poslanika Rakčevića, ne Žarka, tadašnje jedinstvene DPS, pradio sam da pokrene inicijativu da se doese Zakon o međunarodnom privatnom pravu i da MPP, kao nastavna disciplina na IV godini bude uvršten u polaganje prvosudnog ispita, jer dugo znam šta znači MPP, pa evo zakon o MPP samo konačno donijeli, a za pravosudni ispiz – kad bude.

Sve ove pravne nebuloze i mnoge druge, u narodu zovu „BOGU PLAKATI“!